

Kolmapäev, 8. juuni 2016

P8_TA(2016)0260

Ohtlike ja kahjulike ainete konventsiooni 2010. aasta protokollit ratifitseerimine ja sellega ühinemine seoses tsiviilasjades tehtava õiguslase koostöö aspektidega

Euroopa Parlamendi 8. juuni 2016. aasta resolutsioon, mis käsitleb nõukogu otsuse eelnõu, mis käsitleb rahvusvahelise konventsiooni (vastutuse ja kahju hüvitamise kohta ohtlike ja kahjulike ainete mereveol) 2010. aasta protokollit liikmesriikide poolt Euroopa Liidu huvides ratifitseerimist ja sellega ühinemist, seoses tsiviilasjades tehtava õiguslase koostöö aspektidega (14112/2015 – C8-0409/2015 – 2015/0136(NLE))

(2018/C 086/36)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse nõukogu otsuse eelnõu (14112/2015),
- võttes arvesse nõusoleku taotlust, mille nõukogu esitas vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklile 81 ja artikli 218 lõike 6 punkti a alapunktile v (C8-0409/2015),
- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 3 lõiget 2,
- võttes arvesse protokollit nr 22 Taani seisukoha kohta, mis on lisatud aluslepingutele,
- võttes arvesse Euroopa Kohtu 14. oktoobri 2014. aasta arvamust⁽¹⁾,
- võttes arvesse 1996. aasta rahvusvahelist konventsiooni vastutusest ja kahju hüvitamisest ohtlike ja kahjulike ainete mereveol (1996. aasta OKA konventsioon),
- võttes arvesse 2010. aasta protokollit 1996. aasta OKA konventsiooni juurde (2010. aasta OKA konventsioon),
- võttes arvesse ettepanekut võtta vastu nõukogu otsus (COM(2015)0305),
- võttes arvesse nõukogu 18. novembri 2002. aasta otsust 2002/971/EÜ, millega volitati liikmesriike ühenduse huvides ratifitseerima 1996. aasta OKA konventsiooni või sellega ühinema⁽²⁾,
- võttes arvesse ettepanekut võtta vastu nõukogu otsus, millega liikmesriike volitatakse Euroopa Ühenduse huvides ratifitseerima 1996. aasta rahvusvaheline konventsioon vastutusest ja kahju hüvitamisest ohtlike ja kahjulike ainete mereveol (OKA konventsioon) (COM(2001)0674),
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2012. aasta määrust (EL) nr 1215/2012 kohtualluvuse ning kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusajades⁽³⁾ (uuesti sõnastatud Brüsseli I määrus),
- võttes arvesse komisjoni avaldust alaliste esindajate komitee ja nõukogu 20. novembri ja 8. detsembri 2015. aasta protokollide juurde⁽⁴⁾,
- võttes arvesse laevandussektori 18. septembri 2015. aasta dokumenti, milles kutsutakse liikmesriike üles kooskõlas komisjoni esildatud käsitusega võimalikult kiiresti ratifitseerima OKA konventsiooni juurde kuuluvat 2010. aasta protokollit või sellega ühinema⁽⁵⁾,

⁽¹⁾ Euroopa Kohtu 14. oktoobri 2014. aasta arvamus, 1/13, ECLI:EU:C:2014:2303.

⁽²⁾ EÜT L 337, 13.12.2002, lk 55.

⁽³⁾ ELT L 351, 20.12.2012, lk 1.

⁽⁴⁾ Punktimärkus 13142/15.

⁽⁵⁾ Kättesaadav internetis: <http://www.ics-shipping.org/docs/default-source/Submissions/EU/hazardous-and-noxious-substances.pdf>.

Kolmapäev, 8. juuni 2016

- võttes arvesse kodukorra artikli 99 lõiget 3,
 - võttes arvesse õiguskomisjoni vaheraportit (A8-0190/2016),
- A. arvestades, et 2010. aasta OKA konventsiooni eesmärk on tagada vastutus ning adekvaatse, viivitamatu ja tõhusa hüvituse maksmine rahvusvahelise spetsiaalse OKA hüvitusfondi kaudu ohtlike ja kahjulike ainete mereveo tagajärjel isikutele, omandile ja keskkonnale tekitatud kahju eest;
- B. arvestades, et Rahvusvahelise Mereorganisatsiooni konventsioonide, sh 2010. aasta OKA konventsiooni aluspõhimõtte on laevaomaniku range vastutus, kohustuslik kindlustus, et katta kolmandatele isikutele tekitatud kahju, vahetult kahju kannatanud isikute õigus esitada nõue kindlustusandja vastu, varalise vastutuse piiramine ja nafta ning ohtlike ja kahjulike ainete mereveo puhul spetsiaalne hüvitusfond, millest hüvitatakse tekitatud kahju, kui see ületab laevaomaniku vastutuse piirmäära;
- C. arvestades, et seetõttu on konventsiooni eesmärk ühelt poolt tagada põhimõtte „saastaja maksab“ ning ennetamise ja ettevaatuse põhimõtte järgimine, et võimaliku keskkonnakahju ärahoidmiseks oleks võimalik võtta ennetusmeetmeid, millega see kuulub liidu keskkonnapoliitika ja üldiste keskkonnapõhimõtete valdkonda, ja teiselt poolt on selle eesmärk reguleerida meretranspordi tekitatud kahjuga seoses tekkivaid probleeme ning sellist kahju ära hoida ja vähendada, millega see kuulub liidu transpordipoliitika valdkonda;
- D. arvestades, et 2010. aasta OKA konventsioon sisaldab eeskirju osalisriikide kohtute pädevuse kohta seoses nõuetega, mida esitavad isikud, kes on kandnud konventsiooniga hõlmatud kahju, laevaomaniku, tema kindlustusandja või spetsiaalse OKA hüvitusfondi vastu, ning sisaldab lisaks eeskirju osalisriigi kohtu otsuse tunnustamise ja täitmise kohta;
- E. arvestades, et vastavalt komisjoni ettepanekule (COM(2015)0305) kattub 2010. aasta OKA konventsiooni sõlmimine seega uuesti sõnastatud Brüsseli I määruse kohaldamisala ja selles sätestatud eeskirjadega;
- F. arvestades, et uuesti sõnastatud Brüsseli I määruks kasutatakse mitmesuguseid kohtualluvuse kindlaksmääramise aluseid, samas kui 2010. aasta OKA konventsiooni IV peatükis on ette nähtud väga piiratud kohtualluvuse, otsuste tunnustamise ja täitmisele pööramise režiim, et tagada hagejatele võrdsed tingimused ning vastutuse ja hüvitusega seotud eeskirjade ühtne kohaldamine;
- G. arvestades, et uuesti sõnastatud Brüsseli I määruse üldisest kohaldamisest erandi tegemist õigustab ühest küljest 2010. aasta OKA konventsiooni kohtualluvuse režiimi eripära, mille eesmärk on tagada, et õnnetuse ohver saab kasu selgetest menetluseeskirjadest ja õiguskindlusest, mille tulemuseks on mõjusam nõue kohtus, ning teisest küljest eeldatavad õiguslikud ja praktilised probleemid, mis tekiksid liidus eraldi kohtualluvuse režiimi sisseeadmisel võrreldes teistele 2010. aasta OKA konventsiooni osalistele kohaldatava režiimiga;
- H. arvestades, et Taani on vabastatud ELi toimimise lepingu kolmanda osa V jaotise kohaldamisest ning seetõttu ei osale kavandatud nõukogu otsuse vastuvõtmisel seoses tsiviilasju käsitleva õigusala koostöö aspektidega;
- I. arvestades, et 2010. aasta OKA konventsiooni ning liidu tsiviil- ja kaubandusajades tehtava õigusala koostöö eeskirjade kattumine moodustas õigusliku aluse otsusele 2002/971/EÜ, kuna 1996. aasta OKA konventsiooni muudeti 2010. aasta OKA protokolliga, ning 2010. aasta OKA konventsiooni poolt liidu eeskirjadele avaldatava mõju hindamisel tuleb võtta arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2004/35/EÜ („keskkonnastatuse direktiiv“) ⁽¹⁾ kohaldamisala ja sätteid, sest see direktiiv on saanud ELi õiguskorra osaks pärast otsuse 2002/971/EÜ vastuvõtmist;

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. aprilli 2004. aasta direktiiv 2004/35/EÜ keskkonnastatusest keskkonnakahjustuste ärahoidmise ja parandamise kohta (ELT L 143, 30.4.2004, lk 56).

Kolmapäev, 8. juuni 2016

- J. arvestades, et keskkonnavastutuse direktiivi kohaldamisalast on jäetud välja keskkonnakahju või selle otsene oht, mis saab olema kaetud 2010. aasta OKA konventsiooni kohaldamisalaga pärast selle jõustumist (keskkonnavastutuse direktiivi artikli 4 lõige 2 ja IV lisa);
- K. arvestades, et 2010. aasta OKA konventsioonis sätestatakse laevaomaniku range vastutus sellise kahju hüvitamise eest, mis on tekkinud konventsiooniga hõlmatud ohtlike ja kahjulike ainete mereveo tagajärjel, ning kohustus sõlmida kindlustusleping või hankida muu rahaline tagatis, mis kataks tema konventsioonikohase vastutuse kahju eest, välistades sellega mis tahes muud nõuded laevaomaniku vastu, mis ei ole vastavuses kõnealuse konventsiooniga (artikli 7 lõiked 4 ja 5);
- L. arvestades, et kui kõik liikmesriigid ei ratifitseeri 2010. aasta OKA konventsiooni või ei ühine sellega sama ajavahemiku jooksul, tekib oht, et laevandussektoris kohaldatakse samaaegselt kahte eri õigusrežiimi – üht liidu ja üht rahvusvahelist režiimi, mis võib põhjustada reostuse ohvrite (näiteks rannikukogukonnad, kalurid jne) ebavõrdsust ning läheks lisaks vastuollu 2010. aasta OKA konventsiooni vaimuga;
- M. arvestades, et muud keskkonnavastutuse direktiivi IV lisas loetletud Rahvusvahelise Mereorganisatsiooni konventsioonid on osutunud tulemuslikeks, sest neil on õnnestunud hoida keskkonnavalaseid ja kaubanduslikke huve tasakaalus vastutuse selge juhtimise abil, mispuhul on tavaliselt selge, kes on vastutav pool, ning kohustusliku kindlustuse ja kiirete hüvitismehhanismide kehtestamise abil, mis ei ole piiratud üksnes keskkonnakahjuga;
1. palub nõukogul ja komisjonil võtta arvesse järgmisi soovitusi:
- i) tagada, et kooskõlas Euroopa Kohtu väljakujunenud kohtupraktikaga ⁽¹⁾ tagataks, et 2010. aasta OKA konventsiooni ratifitseerimisega või konventsiooniga ühinemisega võetavad rahvusvahelised kohustused ei mõjuta negatiivselt ELi ühiste normide ühtlustatust, terviklikkust ja toimivust;
- ii) pöörata sellega seoses suuremat tähelepanu uuesti sõnastatud Brüsseli I määruse ja 2010. aasta OKA konventsiooni kattuvusele, kui tegemist on menetluskorraga, mida kohaldatakse nõuete ja hagide suhtes kõnealuse konventsiooni osalisriikide kohtutes;
- iii) tagada, et keskkonnavastutuse direktiivi ja 2010. aasta OKA konventsiooni omavahelise vastuolu võimalust vähendatakse, rakendades kõiki vajalikke meetmeid tagamaks, et liikmesriigid, kes konventsiooni ratifitseerivad või sellega ühinevad, järgiksid täielikult konventsiooni artikli 7 lõigetes 4 ja 5 sisalduvat ainuõigusklauslit, millega välistatakse kõik nõuded laevaomaniku vastu, mis ei ole kõnealuse konventsiooniga kooskõlas;
- iv) tagada, et vähendatakse ebasoodsa konkurentsiolekorra tekitamise ja tugevdamise ohtu nende riikide puhul, kes on valmis 2010. aasta OKA konventsiooniga ühinema, võrreldes riikidega, kes sooviksid seda protsessi edasi lükata ja jääda edasi seotuks üksnes keskkonnavastutuse direktiiviga;
- v) tagada lõpu tegemine kahe merendussektori vastutuskorra ehk liidupõhise ja rahvusvahelise korra püsivale kõrvuti eksisteerimisele, kuna see tekitab liidu õiguse killustumist ja seab pealegi ohtu vastutuse täpse tuvastamise ning võiks viia venivate ja kulukate kohtumenetlusteni, mis kahjustaksid nii ohvreid kui ka laevandussektorit;
- vi) tagada sellega seoses, et liikmeriikidele seatakse selge kohustus rakendada kõiki vajalikke meetmeid konkreetse tulemuse saavutamiseks – nimelt 2010. aasta OKA konventsiooni ratifitseerimiseks või sellega ühinemiseks mõistliku aja jooksul, mis ei tohiks olla pikem kui kaks aastat alates nõukogu otsuse jõustumise kuupäevast;

⁽¹⁾ Euroopa Kohtu 19. märtsi 1993. aasta arvamus, 2/91, ECLI:EU:C:1993:106, punkt 25; Kohtuotsus, Euroopa Kohus, 5. november 2002, Euroopa Ühenduste Komisjon vs. Taani Kuningriik, C-467/98, ECLI:EU:C:2002:625, punkt 82; Euroopa Kohtu 7. veebruari 2006. aasta arvamus, 1/03, ECLI:EU:C:2006:81, punktid 120 ja 126; Euroopa Kohtu 14. oktoobri 2014. aasta arvamus, 1/13, ECLI:EU:C:2014:2303.

Kolmapäev, 8. juuni 2016

2. märgib kokkuvõtvalt, et käesolev resolutsioon võiks nõukogule ja komisjonile anda uue võimaluse kaaluda punktis 1 esitatud soovitusi;
 3. teeb presidendile ülesandeks taotleda arutelu jätkamist komisjoni ja nõukoguga;
 4. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele.
-